11/09/2020

Για τον πνευματικό αγώνα, την αγάπη και τη διάκριση

/ Πνευματικά Αποσπάσματα

Διδαχές του Αγίου Νεκταρίου

Πνευματικός αγώνας

Σκοπός της ζωής μας είναι να γίνουμε τέλειοι και άγιοι. Να αναδειχθούμε παιδιά του Θεού και κληρονόμοι της βασιλείας των ουρανών. Ας προσέξουμε μήπως, για χάρη της παρούσας ζωής, στερηθούμε τη μέλλουσα. Μήπως, από τις βιοτικές φροντίδες και μέριμνες, αμελήσουμε το σκοπό της ζωής μας. Η νηστεία, η αγρυπνία και η προσευχή από μόνες τους δεν φέρνουν τους επιθυμητούς καρπούς, γιατί αυτές δεν είναι ο σκοπός της ζωής μας• αποτελούν τα μέσα για να πετύχουμε το σκοπό. Στολίστε τις λαμπάδες σας με αρετές. Αγωνιστείτε ν' αποβάλετε τα πάθη της ψυχής. Καθαρίστε την καρδιά σας από κάθε ρύπο και διατηρήστε την αγνή, για να έρθει και να κατοικήσει μέσα σας ο Κύριος• για να σας πλημμυρίσει το Άγιο Πνεύμα με τις θείες Του δωρεές. Παιδιά μου αγαπητά, όλη σας η ασχολία και η φροντίδα σ' αυτά να είναι. Αυτά ν' αποτελούν σκοπό και πόθο ασταμάτητο. Γι' αυτά όλη σας η προσευχή προς το Θεό. Να ζητάτε καθημερινά τον Κύριο• αλλά μέσα στην καρδιά σας και όχι έξω απ' αυτήν. Και

όταν Τον βρείτε, σταθείτε με φόβο και τρόμο όπως τα Χερουβείμ και τα Σεραφείμ, γιατί η καρδιά σας έγινε θρόνος του Θεού. Αλλά για να βρείτε τον Κύριο, ταπεινωθείτε μέχρι το χώμα, γιατί ο Κύριος βδελύσσεται τους υπερήφανους, ενώ αγαπάει και επισκέπτεται τους ταπεινούς στην καρδιά. Γι' αυτό και λέει: «και επί τίνα επιβλέψω, αλλ' η επί τον ταπεινόν και ησύχιον, και τρέμοντα τους λόγους μου;» (Ησ. 66, 2). Αγωνίζου τον αγώνα τον καλό και ο Θεός θα σε ενισχύει. Στον αγώνα εντοπίζουμε τις αδυναμίες, τις ελλείψεις και τα ελαττώματά μας. Είναι ο καθρέφτης της πνευματικής μας καταστάσεως. Όποιος δεν αγωνίστηκε, δεν γνώρισε τον εαυτό του.

Προσέχετε και τα μικρά ακόμη παραπτώματα. Αν σας συμβεί από απροσεξία κάποια αμαρτία, μην απελπίζεστε, αλλά σηκωθείτε γρήγορα, προσπέστε στον Θεό που έχει τη δύναμη να σας ανορθώσει. Η μεγάλη λύπη κρύβει μέσα της υπερηφάνεια. Οι υπερβολικές λύπες και απελπισίες είναι βλαβερές και επικίνδυνες, και πολλές φορές παροξύνονται από το διάβολο για ν' ανακόψουν την πορεία του αγωνιστή. Μέσα μας έχουμε αδυναμίες και πάθη και ελαττώματα βαθιά ριζωμένα: πολλά είναι και κληρονομικά. Όλα αυτά δεν κόβονται με μία σπασμωδική κίνηση ούτε με την αδημονία και τη βαρειά θλίψη, αλλά με υπομονή και επιμονή, με καρτερία, με φροντίδα και προσοχή. Ο δρόμος που οδηγεί στην τελειότητα είναι μακρύς. Εύχεσθε στο Θεό να σας δυναμώνει. Να αντιμετωπίζετε με υπομονή τις πτώσεις σας και αφού γρήγορα σηκωθείτε, να τρέχετε και να μη στέκεστε, σαν τα παιδιά, στον τόπο που πέσατε, κλαίγοντας και θρηνώντας απαρηγόρητα Αγρυπνείτε και προσεύχεστε για να μην μπείτε σε πειρασμό. Μην απελπίζεστε αν πέφτετε συνέχεια σε παλιές αμαρτίες. Πολλές απ' αυτές είναι και από τη φύση τους ισχυρές και από τη συνήθεια. Με την πάρο-δο του χρόνου όμως και με την επιμέλεια νικούνται. Τίποτε να μη σας απελπίζει.

Πειρασμοί

Οι πειρασμοί παραχωρούνται για να φανερωθούν τα κρυμμένα πάθη, να καταπολεμηθούν κι έτσι να θεραπευθεί η ψυχή. Είναι και αυτοί δείγμα του θείου ελέους. Γι' αυτό εμπιστεύσου στο Θεό και ζήτησε τη βοήθειά Του, ώστε να σε δυναμώσει στον αγώνα σου. Η ελπίδα στο Θεό δεν οδηγεί ποτέ στην απελπισία. Οι πειρασμοί φέρνουν ταπεινοφροσύνη. Ο Θεός ξέρει την αντοχή του καθενός μας και παραχωρεί τους πειρασμούς κατά το μέτρο των δυνάμεών μας. Να φροντίζουμε όμως κι εμείς να είμαστε άγρυπνοι και προσεκτικοί, για να μη βάλουμε μόνοι μας τον εαυτό μας σε πειρασμό. Εμπιστευθείτε στο Θεό τον Αγαθό, τον Ισχυρό, τον Ζώντα, και Αυτός θα σας οδηγήσει στην ανάπαυση. Μετά από τις δοκιμασίες ακολουθεί η πνευματική χαρά. **Ο Κύριος παρακολουθεί όσους υπομένουν τις δοκιμασίες και τις θλίψεις για τη δική Του αγάπη. Μη λιποψυχείτε λοιπόν και μη δειλιάζετε. Δεν θέλω να θλίβεστε και να συγχύζεστε για όσα συμβαίνουν αντίθετα με τη θέλησή σας: όσο δίκαιη και αν είναι αυτή**

. Μια τέτοια θλίψη μαρτυρεί την ύπαρξη εγωισμού. Προσέχετε τον εγωισμό που κρύβεται κάτω από τη μορφή του δικαιώματος. Προσέχετε και την άκαιρη λύπη που δημιουργείται μετά από ένα δίκαιο έλεγχο. Η υπερβολική θλίψη για όλα αυτά είναι του πειρασμού. Μία είναι η αληθινή θλίψη. Αυτή που δημιουργείται, όταν γνωρίσουμε καλά την άθλια κατάσταση που βρίσκεται η ψυχή μας. Όλες οι άλλες θλίψεις δεν έχουν καμιά σχέση με τη χάρη του Θεού. Φροντίζετε να περιφρουρείτε στην καρδιά σας τη χαρά του Αγίου Πνεύματος και να μην επιτρέπετε στον πονηρό να χύνει την πίκρα του. Προσέχετε! Προσέχετε, μήπως ο Παράδεισος που υπάρχει μέσα σας μετατραπεί σε κόλαση.

Προσευχή

Το κύριο έργο του ανθρώπου είναι η προσευχή. Ο άνθρωπος πλάστηκε για να υμνεί το Θεό. Αυτό είναι το έργο που του αρμόζει. Αυτό μόνο εξηγεί την πνευματική του υπόσταση. Αυτό μόνο δικαιώνει την εξέχουσα θέση του μέσα στη δημιουργία. Ο άνθρωπος πλάστηκε για να λατρεύει το Θεό και να μετέχει στη θεία Του αγαθότητα και μακαριότητα. Ως εικόνα του Θεού που είναι, λαχταράει για το Θεό και τρέχει με πόθο να ανυψωθεί προς Αυτόν. Με την προσευχή και την υμνωδία ευφραίνεται. Το πνεύμα του αγάλλεται και η καρδιά του σκιρτάει. Όσο περισσότερο προσεύχεται, τόσο η ψυχή του απογυμνώνεται από τις κοσμικές επιθυμίες και γεμίζει από τα ουράνια αγαθά. Και όσο αποχωρίζεται τα γήινα και τις ηδονές του βίου, τόσο περισσότερο απολαμβάνει την ουράνια ευφροσύνη. Η δοκιμή και η πείρα μας επιβεβαιώνουν την αλήθεια αυτή. Ο Θεός ευαρεστείται στις προσευχές εκείνες που προσφέρονται με τον πρέποντα τρόπο- δηλαδή με συναίσθηση της ατέλειας και της αναξιότητάς μας. Για να υπάρξει όμως τέτοια συναίσθηση, απαιτείται τέλεια απάρνηση του κακού μας εαυτού και υποταγή στις εντολές του Θεού- απαιτείται ταπείνωση και αδιάλειπτη πνευματική εργασία. Αναθέστε όλες τις φροντίδες σας στο Θεό. Εκείνος προνοεί για σας. Μη γίνεστε ολιγόψυχοι και μην ταράζεστε. Αυτός που εξετάζει τα απόκρυφα βάθη της ψυχής των ανθρώπων, γνωρίζει και τις δικές σας επιθυμίες και έχει τη δύναμη να τις εκπληρώσει όπως Αυτός γνωρίζει. Εσείς να ζητάτε από το Θεό και να μη χάνετε το θάρρος σας. Μη νομίζετε ότι, επειδή ο πόθος σας είναι άγιος, έχετε δικαίωμα να παραπονείστε όταν οι προσευχές σας δεν εισακούονται. Ο Θεός εκπληρώνει τους πόθους σας με τρόπο που εσείς δεν γνωρίζετε. Να ειρηνεύετε λοιπόν και να επικαλείσθε το Θεό. Οι προσευχές και οι δεήσεις από μόνες τους δεν μας οδηγούν στην τελειότητα. Στην τελείωση οδηγεί ο Κύριος που έρχεται και κατοικεί μέσα μας, όταν εμείς εκτελούμε τις εντολές Του. Και μία από τις πρώτες εντολές είναι να γίνεται στη ζωή μας το θέλημα όχι το δικό μας, αλλά του Θεού. Και να γίνεται με την ακρίβεια που γίνεται στον ουρανό από τους αγγέλους. Για να μπορούμε κι εμείς να λέμε: «Κύριε, όχι όπως εγώ θέλω, αλλ’ όπως Εσύ «γενηθήτω το θέλημά

Σου, ως εν ουρανώ και επί της γης». Χωρίς λοιπόν το Χριστό μέσα μας, οι προσευχές και οι δεήσεις οδηγούν στην πλάνη.

Ειρήνη

Η ειρήνη είναι θείο δώρο που χορηγείται πλουσιοπάροχα σ' όσους συμφιλιώνονται με το Θεό και εκτελούν τα θεία Του προστάγματα. Η ειρήνη είναι φως και φεύγει από την αμαρτία που είναι σκοτάδι. Ένας αμαρτωλός ποτέ δεν ειρηνεύει. Να αγωνίζεστε κατά της αμαρτίας και να μη σας ταράζει η εξέγερση των παθών μέσα σας. Αν στην πάλη μαζί τους νικήσεις, το ξεσήκωμα των παθών έγινε για σένα αφορμή νέας χαράς και ειρήνης. Αν νικηθείς – ο μη γένοιτο – τότε γεννιέται θλίψη και ταραχή. Αν πάλι, μετά από σκληρή μάχη, επικρατήσει προς στιγμήν η αμαρτία, αλλά εσύ επιμείνεις στον αγώνα, τότε νικάς και η ειρήνη ξανάρχεται «Ειρήνην διώκετε μετά πάντων, και τον αγιασμόν, ου χωρίς ουδείς όψεται τον Κύριον» (Εβρ. 12,14). Η ειρήνη και ο αγιασμός είναι δυο αναγκαίες προϋποθέσεις για εκείνον που ζητάει με πόθο να δει το πρόσωπο του Θεού. Η ειρήνη είναι το θεμέλιο στο οποίο στηρίζεται ο αγιασμός. Ο αγιασμός δεν παραμένει σε ταραγμένη και οργισμένη καρδιά. Η οργή όταν χρονίζει στην ψυχή μας, δημιουργεί την έχθρα και το μίσος κατά του πλησίον. Γι' αυτό επιβάλλεται η γρήγορη συμφιλίωση με τον αδελφό μας, ώστε να μη στερηθούμε τη χάρη του Θεού που αγιάζει την καρδιά μας. Εκείνος που ειρηνεύει με τον εαυτό του, ειρηνεύει και με τον πλησίον του, ειρηνεύει και με το Θεό. Ένας τέτοιος άνθρωπος είναι γεμάτος με αγιασμό γιατί ο ίδιος ο Θεός κατοικεί μέσα του.

Αγάπη

Επιδιώκετε την αγάπη. Ζητάτε καθημερινά από το Θεό την αγάπη. Μαζί με την αγάπη έρχεται και όλο το πλήθος των αγαθών και των αρετών. Αγαπάτε για ν' αγαπάστε και σεις από τους άλλους. Δώστε στο Θεό όλη σας την καρδιά, ώστε να μένετε στην αγάπη. «Ο μένων εν τη αγάπη εν τω Θεώ μένει και ο Θεός εν αυτώ μένει» (Α' Ιωάν. 4,16). Οφείλετε να έχετε πολλή προσοχή στις μεταξύ σας σχέσεις και να ευλαβείστε ο ένας τον άλλον ως πρόσωπα ιερά, ως εικόνες του Θεού. Να μην αποβλέπετε ποτέ στο σώμα η στην ομορφιά του, αλλά στην ψυχή. Προσέχετε το αίσθημα της αγάπης, γιατί όταν η καρδιά δεν θερμαίνεται από την καθαρή προσευχή, η αγάπη κινδυνεύει να γίνει σαρκική και αφύσικη- κινδυνεύει να σκοτίσει το νου και να κατακάψει την καρδιά. Πρέπει να εξετάζουμε καθημερινά μήπως η αγάπη μας δεν απορρέει από το σύνδεσμο της κοινής μας αγάπης προς το Χριστό• μήπως δεν πηγάζει από το πλήρωμα της αγάπης μας προς τον Κύριο. Αυτός που αγρυπνεί να διατηρήσει αγνή την αγάπη, θα φυλαχθεί από τις παγίδες του πονηρού που προσπαθεί σιγά -σιγά να μετατρέψει την χριστιανική αγάπη σε αγάπη κοινή και

συναισθηματική.

Διάκριση

Σας συνιστώ να έχετε σε όλα διάκριση και φρόνηση. Να αποφεύγετε τα άκρα. Οι αυστηρότητες συμβαδίζουν με τα μέτρα της αρετής. Αυτός που δεν έχει μεγάλες αρετές και συναγωνίζεται με τους τέλειους, θέλοντας να ζει με αυστηρότητα, όπως οι άγιοι ασκητές, αυτός κινδυνεύει να υπερηφανευθεί και να πέσει. Γι’ αυτό να πορεύεσθε με διάκριση και να μην εξαντλείτε το σώμα με υπέρμετρους κόπους. Να θυμάστε ότι η άσκηση του σώματος απλώς βοηθάει την ψυχή να φτάσει στην τελειότητα• η τελειότητα κατορθώνεται κυρίως με τον αγώνα της ψυχής. Μην τεντώνετε περισσότερο από το μέτρο τη χορδή. Να ξέρετε ότι ο Θεός δεν εκβιάζεται στις δωρεές Του. Δίνει, όταν αυτός θέλει. Ο,τι παίρνουμε, το παίρνουμε δωρεάν από το θείο έλεος. Μη ζητάτε να φτάσετε ψηλά με μεγάλες ασκήσεις χωρίς να έχετε αρετές, γιατί κινδυνεύετε να πέσετε σε πλάνη για την έπαρση και την τόλμη. Όποιος επιζητεί θεία χαρίσματα και υψηλές θεωρίες ενώ είναι ακόμα φορτωμένος με πάθη, αυτός σαν ανόητος και υπερήφανος πλανιέται. Πρώτα απ’ όλα οφείλει ν’ αγωνιστεί για την κάθαρσή του. Η θεία χάρη στέλνει τα χαρίσματα σαν αμοιβή σ’ όσους έχουν καθαριστεί από τα πάθη. Κατέρχεται σ’ αυτούς χωρίς θόρυβο και σε ώρα που δεν γνωρίζουν.

Χριστιανική ευγένεια

Οι χριστιανοί έχουν χρέος, σύμφωνα με την εντολή του Κυρίου, να γίνουν άγιοι και τέλειοι. Η τελειότητα και η αγιότητα χαράσσεται πρώτα βαθιά στην ψυχή του χριστιανού, και από εκεί τυπώνεται και στις σκέψεις του, στις επιθυμίες του, στα λόγια του, στις πράξεις του. Έτσι, η χάρη του Θεού που υπάρχει στην ψυχή ξεχύνεται και σ' όλο τον εξωτερικό χαρακτήρα. Ο χριστιανός οφείλει να είναι ευγενής προς όλους. Τα λόγια και τα έργα του να αποπνέουν τη χάρη του Αγίου Πνεύματος που κατοικεί στην ψυχή του, ώστε να μαρτυρείται η χριστιανική του πολιτεία και να δοξάζεται το όνομα του Θεού. Αυτός που είναι μετρημένος στα λόγια, είναι μετρημένος και στα έργα. Αυτός που εξετάζει τα λόγια που πρόκειται να πει, εξετάζει και τις πράξεις που πρόκειται να εκτελέσει, και ποτέ του δεν θα υπερβεί τα όρια της καλής και ενάρετης συμπεριφοράς. Τα χαριτωμένα λόγια του χριστιανού χαρακτηρίζονται από λεπτότητα και ευγένεια. Αυτά είναι που γεννούν την αγάπη, φέρνουν την ειρήνη και τη χαρά. Αντίθετα, η αργολογία γεννάει μίση, έχθρες, θλίψεις, φιλονικίες, ταραχές και πολέμους. Ας είμαστε λοιπόν πάντοτε ευγενείς. Ποτέ απ' τα χείλη μας να μη βγει λόγος κακός, λόγος που δεν είναι αλατισμένος με τη χάρη του Θεού, αλλά πάντοτε λόγοι χαριτωμένοι, λόγοι αγαθοί, λόγοι που μαρτυρούν την κατά Χριστό ευγένεια και την ψυχική μας καλλιέργεια.

Πηγή: Ιερά Μητρόπολη Κηφισίας, Αμαρουσίου και Ωρωπού